Table of Contents

Staroveké literatúry 2
Sumerská literatúra 2
Epos o Gilgamešovi 2
Hebrejská literatúra 2
Grécka literatúra 3
Homér: Ilias a Odysea 3
Iliada 3
Odysea 3
Antická dráma 4
Komédia a tragédia 4

Staroveké literatúry

- Sumerská
- Hebrejská
- Antická
  - grécka
  - rímska

Sumerská literatúra	Hebrejská literatúra	Antická literatúra
Polyteizmus	Monoteizmus	Polyteizmus
Polobohovia	Polobohovia nie sú	Polobohovia
Túžba po nesmrteľnosti	transcendentálnosť	Premena človeka na boha + osudová neodvratnosť
	Odklon od kultu tela k duši	Kalokagatia
Rozsiahle epické diela	Rozsiahle epické diela	Rozsiahle epické diela

Sumerská literatúra

- Sumeri sú prvým historicky známym kmeňom
- Vznik v Mezopotámii
- Najznámejšie dielo Epos o Gilgamešovi

Epos o Gilgamešovi

- Rozsiahly epos
- Bol to kráľ, poloboh, ktorý túžil po nesmrteľnosti
- Ideou je hľadanie odpovede na otázku zmyslu života
- Vyznačuje sa dokonalosťou
- Nesmrteľnosť si človek môže zabezpečiť činmi a nie večným životom ako takým

Hebrejská literatúra

- Najväčším prínosom pre svetovú kultúru sa stala Biblia
- Najčítanejšia a najrozšírenejšia kniha na svete, súbor textov, pravidiel náboženskej viery a morálky

- Skladá sa zo Starého a Nového zákona
- Starý zákon – 46 kníh – usporiadanie sveta
- Nový zákon – 27 kníh – umučení Ježiša Krista

Grécka literatúra

- Epika (epos – Ilias a Odysea, Ezopove bájky, anekdota)
- Lyrika (óda, ľúbostná báseň, elégia, epigram a epitaf)
- Dráma (tragédia – Antigona)

Homér: Ilias a Odysea

Iliada

- Opisuje posledných 51 dní trójskej vojny
- Vojnu vyvolal syn trójského kráľa Prima Paris, ktorý uniesol Helenu, manželku spartského kráľa
- Ten preto zorganizoval odvetu voči Trói
- Vyvrcholením eposu je súboj Achilla s vodcom Trójanov – Hektorom
- Achilles zabíja Hektora
- Kráľ Tróje prichádza prosiť o možnosť pochovať svojho syna
- Paris zabíja Achilla
- Nakoniec Gréci dobíjajú Tróju ľsťou – postavili trójskeho koňa

Odysea

- Opisuje posledných 41 dní 10 – ročného blúdenie itackého kráľa Odysea do rodnej Itaky
- Jeho syn sa ho vydal hľadať, keďže sa po skončení vojny nevrátil domov
- Jeho žena Penelopa ho čaké, ale jej nápadníci ju nútia vydať sa
- Odyseus sa 10 rokov plavil po mori
- Pohneval si boha Poseidóna, pretože oslepil jeho syna Polyféma – Kyklopa
- Istý čas žil s čarodejnicou Kirké, ktorá premenila jeho druhov na prasce
- Ďalších 7 rokov žil s Kalypso
- Sirénam sa vyhol tak, že svojim druhom zapchal uši a priviazal sa na sťažeň lode
- Vládca moreplavcov mu pomohol dostať sa do rodnej Itaky, kde znovu žil so svojou manželkou

Antická dráma

Komédia a tragédia

- Kolískou európskeho divadla je Grécko
- Základným znakom je neprítomnosť rozprávača
- Dramatické žánre sú určené na scénickú realizáciu
- Môžu byť veršované aj neveršované
- Kompozícia:
  - Vonkajšia
    - dejstvá
    - výstupy
  - Vnútorná
    - Úvod (expozícia)
    - Zápletka (kolízia)
    - Vyvrcholenie (kríza)
    - Obrat (peripetia)
    - Rozuzlenie (katastrofa)